

ادامه روند کاهش تولید صنایع گازبر در کشورهای غربی

رکود گازی اروپا

تولید فولاد در آلمان و آمریکا به ترتیب ۱۰،۲ و ۶،۸ درصد کاهش یافت

ندارد، ممکن است با مشکلاتی مواجه باشیم اما این مسائل با مدیریت صحیح مصرف و اعمال سیاست‌هایی مانند تعرفه‌گذاری پلکانی قابل حل هستند ولی چالش‌های اروپا مربوط به عدم دسترسی به منابع پایدار انرژی است که مشکلات جدی‌ای برای اقتصاد و صنایع این کشورها به وجود آورده است.

مربوط به عدم دسترسی به منابع پایدار انرژی است که مشکلات جدی‌ای برای اقتصاد و صنایع این کشورها به وجود آورده است.

شرایط فعلی اروپایی‌ها باید برای تامین انرژی به صرف هزینه‌های بالایی بپردازند که اقتصاد آنها را هم دچار مشکل می‌کند. شاید اروپا بتواند جایگزینی برای گاز روسیه بیابد اما این منابع احتمالا هزینه‌های بالاتری را می‌طلبد که در نهایت سود کشورهای اروپایی را کاهش می‌دهد. در صورتی که شرایط فعلی ادامه یابد، ممکن است اروپا به لحاظ رقابت اقتصادی از دیگر کشورهای عقب بماند.

وی در ادامه گفت: یکی از مواردی که کشورهای اروپایی از آن نهایت بهره را می‌برند، جنگ‌های خاورمیانه است. وقتی جنگی در منطقه رخ می‌دهد، کشورهای اروپایی در صدد برمی‌آیند تا بیشترین سود را ببرند. حالا بازی برعکس شده است و کشورهایمانند ایران که دارند منابع هستند می‌توانند از وضعیتی که به لحاظ صنعتی برای اروپا پیش آمده است، نفع ببرند. ما باید از فرصت پیش‌آمده در راستای توسعه بازارهای صادراتی خود استفاده کنیم. می‌توانیم انرژی را با قیمت بالاتری به فروش برسانیم و بازار فرآورده‌هایی را که از سوخت‌های فسیلی به دست می‌آید در اختیار بگیریم.

سعادت تاکید کرد: مقایسه مشکلاتی که در کشورمان به لحاظ انرژی وجود دارد با آنچه به عنوان یک بحران در اروپا شاهد هستیم، غلط است. برای کشوری مانند ایران که از منابع سرشار انرژی برخوردار است، بحران معنی

کارشناس اقتصاد ادامه داد: در علم اقتصاد موضوع دسترسی به بازارهای هدف مطرح است. وقتی صنایع نتوانند به تولید بپردازند، اندک اندک کشورهای مزیت صنعتی خود را از دست می‌دهند و بازارهای صادراتی‌شان از بین می‌رود. اینها از نتایج منفی عدم صادرات گاز روسیه به اروپا برای صنایع کشورهای اروپایی است. سعادت اظهار کرد: اگر چه بخش خانگی در اروپا از این موضوع متاثر شده است اما در دسترس نبودن انرژی بر بخش صنایع اروپا بیشتر اثرگذار بوده است. وی گفت: آمریکا به لحاظ ذخیره انرژی بویژه در حوزه فسیلی وضعیت بسیار خوبی دارد. این موضوع سبب شده است همواره واشنگتن نسبت به اروپا دست بالا را داشته باشد. اگر چه آمریکا و اروپا با یکدیگر منافع مشترک دارند اما جنگ روسیه و اوکراین و مشکلاتی که برای صنایع اروپا به وجود آمده است، فرصتی برای آمریکا به شمار می‌رود تا بتواند به جذب سرمایه‌ها بپردازد. عضو هیات علمی دانشگاه سمنان ادامه داد: از سوی دیگر، بعد از بروز جنگ روسیه و اوکراین، واشنگتن

توانست در بازار اسلحه سود قابل توجهی کند؛ در شرایط فعلی امکان خروج سرمایه از کشورهای اروپایی مانند آلمان به آمریکا وجود دارد. آمریکا با توجه به امکاناتی که دارد، از جمله دسترسی به انرژی ارزان، می‌تواند سرمایه‌های زیادی را به سمت خود هدایت کند.

سعادت افزود: کشورهای دیگر مانند چین نیز از این فضا حداکثر استفاده را خواهند برد. قراردادهایی که اخیرا چین با عربستان و افغانستان منعقد کرده، نشان می‌دهد پکن نمی‌خواهد از این شرایط بی‌بهره بماند. به نظر می‌رسد بازنده اصلی جنگ روسیه و اوکراین، اروپا بود، زیرا کشورهایمانند چین، آمریکا و دیگران تلاش دارند اروپا را به لحاظ صنعتی و انرژی کنار بزنند و خودشان از مزیت‌های بیشتری برخوردار شوند. این استاد دانشگاه خاطرنشان کرد: در حوزه اقتصاد سیاسی مطرح می‌شود که ۳ عامل انرژی، اقتصاد و نخبگان از جمله فاکتورهای قدرت نوین هستند. این عوامل بسیار تعیین‌کننده به شمار می‌روند. اروپا نسبت به آمریکا و دیگر کشورهای دارنده انرژی در موضع ضعف قرار دارد و جنگ اوکراین باعث شد در این زمینه برای اروپا مشکلات بیشتری به وجود بیاید. از سوی دیگر، در

نیلوفر زارع: غربی‌ها در استفاده موثر از رسانه و تبلیغات مهارت بسیار زیادی دارند. برای مثال می‌توانند بدترین روزهای صنایع خود را سپری کنند اما در فضای عمومی و بین‌المللی ژست قدرت بگیرند، ایضا در چنین شرایطی به دیگر کشورها نیز خرده بگیرند. بعد از عملیات نظامی روسیه در اوکراین و قطع صادرات گاز این کشور به قاره سبز، اروپایی‌ها تمام تلاش خود را به کار بستند تا اثرات این تحریم را کم‌اهمیت جلوه دهند، در عین حال از قطع گاز چند شهر در کشورمان یک داستان تراژدی درست کردند. واقعیت این است که زمستان ایران و ناترازی گاز تماما با سوخت جایگزین مازوت برای نیروگاه‌ها، صنایع عمده و همچنین صنعت سیمان جبران شده است و اثری بر تولید کشور نگذاشته و در آینده هم نخواهد داشت؛ تنها یک عدم‌النفخ بر اثر جایگزینی مازوت و سوخت مایع با گاز طبیعی ایجاد شده است. در این وضعیت با پایداری تولید و عدم کاهش تولید ناخالص ملی، نه تنها ایران در زمینه تولید کالاها کسری جدی نداشته، بلکه به بازارهای صادراتی کشورهای اروپایی در بخش کامودیتی نیز ورود جدی داشته اما مشکل اروپا به این سادگی‌ها نیست. کشورهای اروپایی‌ها با بحران عدم دسترسی به منابع انرژی روبه‌رو هستند و صنایع آنها با مشکلات جدی در تولید مواجه شده است.

آمار تولید فولاد اروپا و حتی بلوک غرب بخوبی بیانگر وضعیت بسیار بد و رکودی تولید صنایع مورد نیاز به خوراک یا سوخت گازی است. طبق آمار انجمن جهانی فولاد: تنها ایران و چین در بین بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فولاد جهان، رشد مثبت تولید فولاد را تجربه کردند و در این بین ایران با رشد ۲۷ درصدی

تولید فولاد در دی‌ماه ۱۴۰۱ و آغاز سال میلادی جدید با وجود ناترازی گاز و سرمایه‌ی بی‌سابقه، به رکورد بزرگی در رشد تولید ماهانه نسبت به مدت مشابه سال قبل از آن رسید. این در حالی است که در آلمان، بزرگ‌ترین قطب تولید فولاد اروپا شاهد کاهش ۱۰ درصدی تولید فولاد در ماه ابتدایی سال ۲۰۲۳ بودیم. آمار اتحادیه اروپایی به مراتب بدتر از آلمان است و این اتحادیه با کاهش ۱۵،۲ درصدی تولید فولاد، گرفتار رکودی سنگین در صنایع انرژی‌بر خود شده است؛ آمریکا نیز با کاهش ۷ درصدی تولید مواجه بوده است. آمارهای انجمن جهانی فولاد بخوبی نشان می‌دهد کدام کشورها درگیر زمستان سخت و رکود تولید شده‌اند!

اروپا بازنده اصلی جنگ روسیه و اوکراین
 رحمان سعادت، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با «وطن امروز» با اشاره به این موضوع که قطع صادرات گاز روسیه به اروپا، کشورهای این قاره را درگیر مشکلات فراوانی کرد، تصریح کرد: صنایع اروپا وابستگی ۴۰ درصدی به گاز روسیه داشت و عدم صادرات گاز روسیه به این قاره به بروز مشکلات عظیمی در صنایع این قاره منجر شد. بویژه تولید محصولاتی که نیاز به خوراک گاز دارد مانند کود و آمونیاک در اروپا با مشکل مواجه شد.

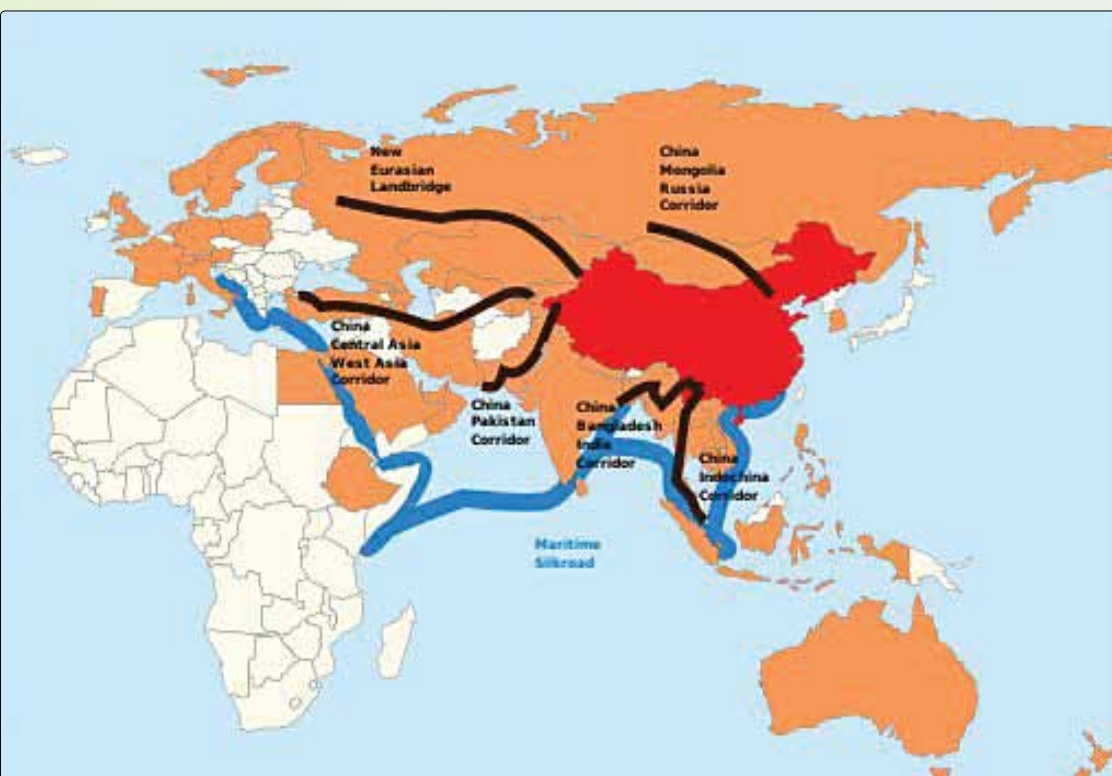
تغییرات تولید فولاد در نخستین ماه زمستان ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۲ (انجمن جهانی فولاد)

2023 January TABLE	Top 10 Steel Producing Countries
y-o-y growth rates (%) million tonnes	
Countries	Jan 2023
China	2.3
India	-0.2
Japan	-6.9
United States	-6.8
Russia	-8.9
South Korea	-9.8
Germany	-10.2
Brazil	-4.9
Iran	27.7
Türkiye	-17.6

۴ کریدور ریلی ایران آماده میزبانی از سرمایه‌گذاری چینی‌ها

ایران محور ریلی ابتکار کمربند - جاده می‌شود؟

به ترکیه اشاره می‌شود که در حال حاضر دایر است. در این مسیر پروژه‌های بهبود مسیر ریلی در ایران شامل ارتقای راه‌آهن اینچه‌برون به گرمسار و همچنین احداث محور میانبر ریلی میانه - تبریز مطرح می‌شود. وی گفت: همچنین مسیر جدیدی که می‌تواند در چارچوب ابتکار کمربند راه و کریدورهای شرقی - غربی ایجاد کرد، کریدور ریلی ایران - مدیترانه (ایران، عراق و سوریه) است. وی افزود: در حال حاضر اکثر خطوط طرح ابتکار کمربند - راه، در نهایت از ترکیه عبور می‌کند. جهت تنوع در کریدورها و پوشش کشورهای مختلف اتصال ایران به مدیترانه و سپس اروپا و آفریقا، کریدور ایران - عراق - سوریه - مدیترانه مورد توجه قرار می‌گیرد. ناصران خاطر نشان کرد: در این کریدور احداث راه‌آهن کرمانشاه - خانقین - بغداد بسیار مهم است. در همین راستا تاسیس کریدور زیارتی - تجاری چین - پاکستان - ایران - عراق - سوریه نیز می‌تواند در دستور کار قرار گیرد. مشاور امور تامین مالی و سرمایه‌گذاری شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل‌ونقل کشور کریدورهای شرقی - غربی را شامل شاخه جنوبی کریدور ترانسیسکا برای ارتباط آسیای میانه - ایران - قفقاز و اروپا (از مرز جلفا یا رازی یا آستارا) و شاخه جنوبی کریدور راه‌آهن آسیای میانه (پاکستان - ایران - ترکیه) دانست و گفت: در اجرای یک کمربند - راه این پروژه‌ها می‌تواند رونق یابد و کشورهای مسیر با داشتن بستر زیربنایی و فعالیت حمل‌ونقل بین‌المللی، علاوه بر تسهیل صادرات و واردات و انتفاع از درآمد ترانزیت، امکان ایجاد صنایع فرآوری و ایجاد ارزش افزوده محصولات را خواهند داشت.

جنوب به کشورهای شمالی ایران (ترکمنستان، دریای خزر، قزاقستان/ روسیه و جمهوری آذربایجان) و در نهایت به اروپاست. ناصران به بیان مهم‌ترین محورهای ترانزیت بار شرقی - غربی در ایران پرداخت و گفت: معمولا در کریدور شرقی - غربی به مسیر جنوبی خزر از ترکمنستان

میرجاوله نامزد ارتقا و در چابهار قابل اتصال به بندر گوادر است، بویژه اگر اتصال ریلی چین و ایران در این مسیر با عرض استاندارد (۱۴۳۵) میلیمتر ایجاد شود. این کارشناس ریلی به کریدورهای شمالی - جنوبی اشاره کرد و افزود: رونق‌یابی این کریدورها برای ارتباط آب‌های آزاد

مشاور سرمایه‌گذاری طرح‌های ریلی شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور، به ظرفیت چین برای مشارکت و همکاری در تکمیل کریدورهای ریلی اشاره کرد و گفت: ۴ کریدور اقتصادی ایران می‌تواند با حضور چین کامل و در برنامه راه - کمربند چین نقش‌آفرینی کند. سیدمرتضی ناصران با اشاره به کریدورهای ترانزیتی ایران، همسو با ابتکار کمربند - راه گفت: کریدور ریلی شرق کشور (چابهار - سرخس) یکی از پروژه‌های مهمی است که می‌تواند در تکمیل آن از توانمندی‌های کشور چین استفاده کرد. وی افزود: این کریدور برای توسعه استان‌های شرقی، ایجاد شاخه جدید در کریدور شمال - جنوب با اتصال ریلی چابهار به آسیای میانه (جذب بارهای افغانستان و ازبکستان)، انتقال سنگ‌آهن منطقه سنگان ایران و هرات افغانستان به چابهار و تسهیل سفر زائران پاکستان و استان‌های جنوب شرق به شهر مقدس مشهد، در فهرست طرح‌های مصوب کشور قرار دارد که بخش چابهار - زاهدان با سرعت در حال احداث است و احداث بخش زاهدان - یونسی نیز در دستور کار قرار دارد.

ناصریان گفت: الحاق ایران به کریدور اقتصادی چین - پاکستان (CEPEC) از طریق مسیرهای ریلی، جاده‌ای و دریایی پروژه بعدی است. از آنجا که کشور پاکستان مستقیما به چین همسایه است و مرز طولانی با آن دارد، می‌تواند دسترسی کوتاه‌تری بین ایران و چین را فراهم کند و از این نظر مشابه افغانستان است با این تفاوت که اکنون چین با افغانستان روابط قوی ندارد.

مشاور امور تامین مالی و سرمایه‌گذاری شرکت ساخت خاطر نشان کرد: اتصال ریلی چین و پاکستان (این اتصال ریلی به علت منطقه صعب‌العبور هیمالیا بعد است و در این صورت حمل‌ونقل ترکیبی می‌تواند استفاده شود) و تعمیم آن به شبکه ریلی ایران و سواحل مکران و بندر جاسک موجب تنوع‌بخشی به کریدورهای ترانزیتی و رونق دادن به ترابری ریلی بین ایران و پاکستان در کوتاه‌مدت و شکل‌گیری کریدور ترانزیتی شرقی - غربی (چین - پاکستان - ایران) و اتصال این کریدور به کریدور شمال - جنوب و همچنین ترکیه و کشورهای عربی در افق بلندمدت می‌شود. وی ادامه داد: اتصال ریلی پاکستان و ایران در مرز